

DE KORHAAN

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

verenigingsorgaan van de vogelwerkgroep het gooi e.o

Redaktie : Henk Hardon
Andries Stoker
Maarten Klomps
Wim Duurland

Redaktie adres : Gabriëlgarde 42, 1214 AM Kortenhoef, 035-62478

Illustratie : Han Schaap blz. 36 Ronald Sinoo blz. 40,42
Willy Leurs blz. 44

Typewerk : Inge Karsemeyer
Marian Harder
Joke Hardon

Verzending : Beb Dwars-van Achterberg, Prinsenstr. 15, 1211 LS Hilversum
tel. 035-233973

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redaktie

De redaktie behoudt zich het recht voor artikel voor plaatsing te weigeren

De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen

INLEVEREN COPY : UITERLIJK 20 MEI

INHOUDSOPGAVE

- 29 : Van de redaktie
- 30 : Programma
- 31-33 : Bestuursmededelingen, Verslag Algemene Ledenvergadering 1985
- 34-35 : Diverse oproepen
- 36 : Ochtend excursie Egelshoek-Tienhovenskanaal
- 37-38 : Een kleine bloemlezing uit de lusthof van de inktkoelies
- 38 : Winterwaarneming Koekoek in Zuidelijk-Flevoland
- 39-40 : Zestien jaar uilenexcursies op het landgoed Groeneveld
- 41-42 : Verslag van de Laarder Wasmeer-excursie
- 43-46 : Braakbalanalyses van Steenuilen uit de omgeving van Vreeland
- 46 : Een nieuwe lente een nieuw parcours
- 46-48 : Ontvangen literatuur
- 48-50 : Veldwaarnemingen

VAN DE REDAKTIE

Voorzover U het nog niet wist, de werk-contactavonden worden sinds kort iedere dinsdagavond gehouden in de Godelindeschool te Naarden. Met name voor de soortbewerkers voor de Avifauna is op deze manier ruimschoots de mogelijkheid aanwezig om het archief door te spitten. Maar ook de andere leden, die hierbij behulpzaam willen zijn, zijn natuurlijk van harte welkom.

In het archief van de VWG zijn talrijke rapporten aanwezig, waaruit interessante artikelen voor de Korhaan te distilleren zijn. Mocht iemand hier interesse in hebben: de redactie van de Korhaan houdt zich, nog steeds, aanbevolen voor kopy, met name voor de komende zomermaanden.

BROEDVOGELTELLINGEN

In het voorjaar en de zomer zullen er weer verschillende broedvogelinventarisaties worden uitgevoerd. Naast een aantal "buiten"gebieden zullen er ook verschillende bebouwde kommen worden onderzocht. Wie eens mee wil met zo'n telling kan daartoe contact opnemen met Adri. Vermeule, Gr. Wichmanstraat 40, Hilversum. Tel: 035 - 857492.

VOGELOBSERVATIEHUT LAARDER WASMEER

Dit jaar zullen voor de tweede maal speciale bezoeken aan de vogelhut gebracht kunnen worden.

Er wordt alleen naar de vogelhut gegaan en daarin kan men een half uur tot enkele uren vertoeven.

Alle excursies staan onder leiding van de vogelwerkgroep.

Bezoek is mogelijk in de maanden mei, juni, juli en augustus op iedere donderdagavond. Vertrek eerste bezoek om 19.00 uur, vervolgens om 19.30 uur, 20.00 uur en 20.30 uur.

Voorts worden er bezoeken georganiseerd op de eerste zaterdagochtend van bovengenoemde maanden. Vertrek eerste excursie 06.00 uur, vervolgens om 07.00 uur en 08.00 uur. Aansluitend kan om 09.00 uur een rondwandeling gemaakt worden met een boswachter of I.V.N. gids.

Startpunt van alle bezoeken is het toegangshek van het Laarder Wasmeer aan het einde van de Meerweg in Hilversum.

De Meerweg begint bij de Kamerlingh Onnesweg en ligt ongeveer in het verlengde van de Lorentzweg.

- Donderdag 25 apr. Lezing in de Goede Herderkerk te Hilversum
De dialezing van deze avond is geheel gewijd aan het onderwerp "Eendenkooien in Nederland". Dhr. Désiré Karelse uit Nieuwegein is daarover onze inleider.
Sinds 1979 houdt hij zich intensief bezig met het bezoeken, inventariseren, beschrijven en beschermen van eendenkooien.
Dhr. Karelse vertelt u over het ontstaan, de bouw, inrichting en benamingen van een kooi.
Ook de vangtechniek, kooivogels, gebruik van de hond, kooihuisje, enz. komen aan de orde.
Door dit hele verhaal heen zien we telkens weer het plantendieren-en vogelleven in en rondom de eendenkooi.
Deze avond wordt gehouden in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg 146 te Hilversum.
- Zaterdag 27 apr. Fietsexcursie door de Eempolders te Eemnes
We verzamelen voor het gemeentehuis in Eemnes om 8.00 uur.
Adri Vermeule, Rick van den Akker en Inge Karsemeyer zullen deze excursie voor u leiden.
- Zondag 5 mei Excursie Oppad-Kromme Rade te 's Graveland
Vertrek vanaf het oppad om 6.00 uur.
Hoe komt u bij het Oppad; komende van de Vreelandseweg gaan we over de brug van het Hilversumskanaal, richting 's Graveland, over de brug direkt linksaf u komt dan op de Emmaweg. Hier begint het Oppad en de start van de excursie.
Laarzen en eventueel regenkleding meenemen.
Deze wandelexcursie zal tot ongeveer 12.30 uur duren.
Excursieleider is Adri Vermeule.
- Dinsdag 14 mei Werk-Kontaktavond te Naarden
U bent om 20.00 uur weer welkom, op de laatste werk-kontakt-avond voor de zomer, in de Godelinde scholengemeenschap te Naarden.
- Zaterdag 25 mei Fietstocht door de Vechtstreek
We starten bij van Meurs golfkartonfabriek Franse Kampweg 10 te Bussum, om 7.00 uur.
De fietstocht zal gaan langs de Hilversumse meent, Horn-en Kuyer polder naar de Spiegelpolder, Ankeveen, Stichtse kade, etc. Het geheel staat onder leiding van Adri Vermeule.

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Nieuwe leden per 1-1-1985

Mw. L. v.d. Eynden, Wiardi Beckmanstrat 140 3762 HD Soest	02155-21227
Mw. A.C. Kool, Boomberglaan 27 Hilversum	035-234463
F.Majoor, Jagersweg 23, 1251 ZP Laren	02153-86677
W.Meiners, Aagje Dekenlaan 22, 3768 XR Soest	02155-12986
Drs. R.Sinoo, 't Harde 1, 12223 KH Hilversum	
Stalenhoef, Baarn nieuw huisgenootlid	

Adreswijziging.

R.van Beusekom, Droogdok 60, 1274 NR Huizen	02152-55688
P.Dieperink, Jagerspad 9, 1251 ZV Laren	02153-83615
R.Kole, Torenavalk 22, 3752 SK Bunschoten	
A.Spruyt, Singel 122, 1015 AE Amsterdam	

Opgezegd per 1-1-1985

G.Blok, Almere	C.G.Niet, Eemnes
Mw. C.Kool, Hilversum	C.v.d.Poel, Bussum
Huisgenootlid bij N.Klippel, Bussum	
Mw. W.v.Zadelhoff is geen lid geworden, dit in tegenstelling met Korhaan febr	

Verslag Algemene Ledenvergadering, 28 maart 1985
Goede Herderkerk, Hilversum
Aanwezig: 42 leden

1 Opening; ingekomen stukken

De voorzitter Henk Hardon opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom, in het bijzonder het enige aanwezige erelid Dick Jonkers.
Henk verontschuldigt zich van het feit dat de ereleden op de vorige ledenvergadering niet verwelkomt zijn.
Bericht van verhindering is ontvangen van E.Disselkoen, J.Hardon-v.Velsen, F.v.Klaveren en L.Reddingius.
Henk merkt op dat er in de Korhaan enige fouten in de balans en financieel overzicht gesloten zijn. Gecorrigeerde versies zijn inmiddels aan de aanwezige leden uitgedeeld.
Er zijn geen ingekomen stukken.

2 Vaststelling van het verslag van de ledenvergadering van 22 maart 1984

Dit verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd.

3 Goedkeuring van de jaarverslagen van sekretaris en subgroepen.

Deze worden goedgekeurd met de volgende opmerkingen:

- a. Sekretaris: Erik Lam vraagt naar de voortgang van de inspraak op de windmolen-plannen in de gemeente Huizen, in 1984. Jelle Harder legt uit dat er in 1984 niets gebeurd is, daar de gemeenteraad zich nog niet over de resultaten van deze inspraak heeft uitgesproken.

- h. Subgroep propaganda; Dick Jonkers vraagt naar de resultaten van de discussie die rond deze subgroep is gestart, naar aanleiding van zijn vragen tijdens de vorige ledenvergadering. Han de Soete meldt hierop dat het bestuur hier uitgebreid over gesproken heeft en dat er momenteel aan gewerkt wordt om het aantal activiteiten uit te breiden. Een eerste aanzet is onlangs gegeven door het aantal mensen binnen deze subgroep uit te breiden
 - i. Subgroep Zuidelijk Flevoland: Van deze subgroep is geen jaarverslag ontvangen. Een door Ger geschreven verslag in Korhaan 18 (4), blz. 84-85 kan hier echter voor doorgaan. De heer v.d. Zwaan vraagt naar de contacten tussen V.W.G. en deze subgroep. Hiervoor wordt door Henk naar punt 4 van de agenda verwezen.
4. Opheffing van de subgroep Zuidelijk Flevolaand:
- Naar aanleiding van de vraag van de heer v.d. Zwaan vertelt Henk iets over de oprichting van deze subgroep destijds, de contacten met de V.W.G. die langzamerhand verwaterd zijn, en de oprichting van de "Stichting Vogel- en Natuurwacht Zuidelijk Flevoland" onlangs. Dit laatste is altijd het doel van de subgroep geweest. De stichting geeft momenteel een eigen blad uit; "De Grauwe Gans". Opheffing van de subgroep wordt voorgesteld daar deze geen enkele inhoud heeft nu er een stichting is opgericht die geheel zelfstandig opereert. Erik Lam is het hier niet mee eens daar de polder volgens hem tot ons gebied behoort en er moeilijkheden zullen ontstaan met waarnemingskaartjes. Na enige discussie wordt besloten de waarnemingen uit Z.Flevoland wel in de rubriek in de Korhaan te zetten, maar ze daarna door te sturen naar de Stichting. Erik Lam vraagt wat er met de V.W.G. archieven over Z.Flevoland gebeurt. Henk antwoordt dat deze gegevens in principe V.W.G. eigendom zijn en dat ook blijven. Momenteel zijn ze in ons bezit. Nu zijn er geen bezwaren meer tegen opheffing en wordt het voorstel unaniem aangenomen.
5. Bespreking van het financieel beleid:
- a. Verslag van de kascommissie:
De leden van de kascommissie, de heer Grootes en de heer Meijer hebben de boeken gecontroleerd en accoord bevonden.
 - b. Vaststelling van de rekening over 1984:
De heer v.d. Zwaan vraagt waarom er maar f750.- voor de Avifauna begroot is tegen f1775.- aan uitgaven over 1984. Laura Mudde legt uit dat van dit laatste bedrag f1000.- reservering is. De rekening 1984 is hierbij vastgesteld.
 - c. Vaststelling van de begroting over 1985
Erik Lam vindt het bedrag voor de Avifauna van het Gooi te laag daar de kosten nu snel zullen stijgen. Laura en Henk antwoorden dat er niet meer geld beschikbaar is nu de gemeente Hilversum de subsidiekraan dicht heeft gedraaid. De heer v.d. Zwaan constateert dat het totaalbedrag van de begroting over 1985 ruim f1300.- lager ligt dan het totaalbedrag van de rekening over 1984. Ook dit komt door de subsidievermindering: er is gewoon minder uit te geven. Jelle vraagt of het batig saldo over 1985 in de toekomst ook naar de reserveringen kan. Het bestuur antwoordt bevestigend. Naar aanleiding van een vraag van Jelle over de kalenderopbrengst antwoordt Henk dat van dit bedrag Gierzwaluw-dakpannen zullen worden gekocht. Adri Vermeule vraagt naar de GNR-subsidie. Deze valt onder de post 'bijdragen'.
De contributies zullen ongewijzigd blijven. Ook de begroting 1985 is hierbij vastgesteld.
 - d. Decharge van de penningmeesteresse: hetgeen geschiedt.

e. Benoeming van de kascommissie:

De heer J.Meijer treedt af na twee jaar, de heer Grootes blijft nog een jaar aan. De heer Bloemendaal zal Jacques Meijer opvolgen. Henk bedankt J.Meijer en J.Grootes vervolgens.

6. Bestuursverkiezingen:

a. Voorzitter: Henk Hardon wordt herkozen, er zijn geen tegen kandidaten.

b. Overige bestuursleden:

Fred van Klaveren en Peter Dieperink zijn beide niet herkiesbaar, er zijn geen kandidaten voorgedragen, zodat voor de functie van 1ste en 2^e sekretaris vacatures ontstaan. Ook Rob Moolenbeek is niet herkiesbaar, Adri Vermeule zal zijn plaats in het bestuur overnemen.

De subgroep Zuidelijk-Flevoland is opgeheven zodat hiervoor geen vertegenwoordiger in het bestuur meer nodig is.

De overige bestuursleden blijven zitten. Bep Dwars merkt op dat zij nog steeds naar een opvolger/ster zoekt.

Henk bedankt Fred, Rob en Peter voor hun inzet en herinnert er aan dat Rob al sinds 1977 in het bestuur zit en hier binnen diverse functies heeft bekleed. Een daverend applaus volgt.

Jelle vindt dat de verhouding tussen wel en niet aan de beurt van aftreden zijnde bestuursleden verkeerd is. Henk zegt toe dit spoedig te zullen wijzigen.

7. Rondvraag:

Paul van de Poel vraagt of het bestuur van plan is om iets te doen tegen het uitspuiten van Blauwe reigernesten op Groeneveld. Henk licht toe dat er in het verleden al wat aan gedaan is door het bestuur en dat we nu wachten op een proces-verbaal alvorens tot actie over te gaan. Bij de excursie van a.s. zondag zullen de mensen over dit voorval voorgelicht worden door onze excursieleiders. Rob Moolenbeek zegt dat de publiciteit tot nu toe al erg schadelijk is geweest voor SBB.

Erik Lam vraagt naar de reactie van de VWG op het IJsvogel-incident te Hilverbeek.

Peter legt uit dat hierover een briefwisseling met Natuurmonumenten is geweest, en dat het voorval binnen de districtsraad is besproken. Het heeft niet veel opgeleverd.

Mevrouw Verschuren vraagt of er niet meer excursies op zaterdag gepland kunnen worden. Yves antwoordt dat dit lastig is en vaak van de excursieleiders afhangt. De opmerking wordt wel meegenomen. Enige verwarring is er over de aanvangstijd van de excursie bij Groeneveld, i.v.m. de zomertijd. Connie Rosier bedankt namens de vereniging de bestuursleden voor hun werkzaamheden en inzet.

Henk vraagt nog naar een persoon die iets aan weidevogelbescherming wil doen n.a.v. een verzoek van een landbouwer. Het VWG-lid Postma wordt genoemd. De voorzitter laat nog enkele handboeken en brochures zien die onlangs zijn verschenen, w.o. het nestkastenverslag '82-'83, en gaat vervolgens tot sluiten van de vergadering over, na de aanwezige leden bedankt te hebben voor hun komst.

8. Sluiting

Peter Dieperink

VRIENDELIJK VERZOEK

J.W. Boerhout

Hierbij wil ik iedereen van de Vogelwerkgroep erop wijzen, hoe belangrijk de gegevens die u verzamelt bij één of ander vogelonderzoek zijn. Het is daarom zaak, deze gegevens zo snel mogelijk uit te werken en op te sturen naar de koördinator(en) van het onderzoek.

Wanneer men deze gegevens niet tijdig kan uitwerken is het aan te bevelen de (onbewerkte) gegevens uit handen te geven aan iemand die hiervoor wel tijd heeft. Er kan namelijk niet (jaren) lang gewacht worden op gegevens, daar de koördinator(en) ook op tijd een verslag moet(en) inleveren.

Wanneer u van te voren weet dat u geen tijd heeft voor het uitwerken van gegevens, speel ze dan meteen door aan iemand die daar wel tijd voor heeft maar wacht hier vooral niet lang mee. Door dit wachten verdwijnen nogal eens waarnemingen en dat is alleen maar zonde van de gebruikte tijd en hersenenergie.

Wanneer iedereen deze kritische kanttekening op zich laat inwerken, hoop ik, en velen met mij, dat er niet meer eindeloos gewacht op en gevraagd hoeft te worden naar gegevens die op één of andere duistere wijze niet zijn ontvangen. Hierdoor wordt veel werk (bijvoorbeeld dat van de subgroep Avifauna) een stuk vergemakkelijkt.

Oproep voor de inventarisatie van de Gierzwaluw in 1985.

Dit jaar wordt t.b.v. de Avifauna van het Gooi een inventarisatie van de Gierzwaluw op touw gezet. Het beeld van het voorkomen van de Gierzwaluw is namelijk nog erg onvolledig.

De methode van inventariseren is heel leuk, niet moeilijk, maar wel erg tijdrovend. De bedoeling is namelijk dat in alle bebouwde kommen in het werkgebied naar de nestplaatsen van de Gierzwaluwen wordt gezocht. Dit levert de meest betrouwbare gegevens op.

Het zoeken naar de nestplaatsen kan het best in de avonduren van eind mei tot half juli gebeuren.

Er is nog een aantal mensen nodig voor een zevental gemeentes (zie tabel). Omdat ieder gebied tenminste twee keer moet worden onderzocht, kan men zich steeds voor twee avonden (of een veelvoud daarvan) opgeven. Jullie krijgen dan een uitgebreide handleiding en een plattegrond toegestuurd.

OP DIT MOMENT ZIJN ER NOG MENSEN NODIG VOOR

<u>gemeente</u>	<u>geschatte aantal tel-avonden</u>
Hilversum	10
Huizen	10
Eemnes	2
Naarden buiten de vesting	4
Kortenhoef	2
Ankeveen	2
Weesp	6

Aan mensen die zich niet willen opgeven het volgende verzoek:

willen jullie vooral in deze 7 gemeentes, maar ook in je eigen woonomgeving naar broedende Gierzwaluwen uitkijken? Kunnen jullie dan een waarnemingskaartje met het aantal in- en uitvliegende Gierzwaluwen en het exacte adres opsturen?

Degenen die zich reeds hebben opgegeven krijgen vóór mei nader bericht.

Voor opgeven en vragen; Hans Fuchs, Generaal de la Reylaan 3, 1404 BL Bussum, tel. 02159-30302.

OPROEP TOT MEDEWERKING

Het tijdschrift "Birds of Turkey" heeft zich tot doel gesteld vogelwaarnemingen uit Turkije te verzamelen, per gebied te ordenen en een ruime verspreiding te geven. Hierdoor worden gegevens bereikbaar voor natuurbeschermingsinstanties en potentiële Turkije-gangers. Eenieder die in het verleden een bezoek heeft gebracht aan Turkije en vogelwaarnemingen heeft genoteerd wordt dringend verzocht deze waarnemingen op te sturen naar onderstaand adres, zodat ze gebruikt kunnen worden voor toekomstige nummers van "Birds of Turkey". Het best bruikbaar zijn waarnemingen geordend per gebied of traject. Vogelaars die van plan zijn Turkije te bezoeken kunnen informatie, tips en overdrukken van 1:500.000 kaarten krijgen via ondergetekende.

Namens de redactie van Birds of Turkey: Frank E. de Roder
Raapopseweg 70
6824 DT Arnhem
Tel: 085 - 514295.

OPROEP

In het kader van de te maken Avifauna van het Gooi wordt er gewerkt aan een hoofdstuk over het voedsel van de Gooise Uilen. Bij het nazien van gegevens over het voedsel van de Bosuil blijkt dat er leuke vondsten gedaan worden bij het controleren van nestkasten waarin de soort gebroed heeft. Nu heb ik het idee dat er nog heel wat nestkastcontroleurs ervaringen hebben met prooidiervondsten in nestkasten, die nog niet gepubliceerd zijn. Gaarne zou ik prooidiervondsten van Bosuilen verkrijgen.

Vermeld: soort prooidier
plaats van herkomst
datum (zo nauwkeurig mogelijk)

Opsturen of afgeven aan: Erik Lam
Van Lenneplaan 6
1217 NC Hilversum.

O P R O E P

Is er onder onze leden een fotograaf met goede apparatuur, die bereid is tegen onkostenvergoeding enige van mijn vogeltekeningen op dia te zetten?
Graag snel contact.

Ronald Sinoo
(035 - 850382)

OCHTEND EXCURSIE EGELSHOEK - TIENHOVENSKANAAL 4 FEBRUARI '85

Paul Volkersz

Zaterdagavond: weersverwachting voor morgen: regenbuien en bewolkt.

Zondagochtend: onbewolkt en dus droog en tevens geen wind en niet koud.

Allemaal goede eigenschappen om een vogelexcursie te doen slagen.

21 personen zijn vroeg hun bed uitgekomen om onder leiding van Adri Vermeule een fijne ochtendwandeling te maken. Vanaf de parkeerplaats tegenover vliegveld Hilversum startten we en al bij de eerste bosjes verwelkomen ons de te verwachten vogels zoals Pimpel-, Koolmees, Boomkruiper, Kuifmees (duidelijk waarneembaar) en Staartmees, Ringmus en Koperwiek.

Vorbij het kamp van vrije vogels (woonwagenkamp) zat een Groene Specht op de grond naast een Vlaamse Gaai. Deze beide soorten bleven geruime tijd zitten zodat de Groene Specht zeker door iedereen duidelijk te zien is geweest.

Ook de Kolganzen, in grote groepen kwamen zij overvliegen tijdens de hele excursie. Het waren er zoveel dat ik later dacht: zullen dit steeds dezelfde geweest zijn?

Nog voor de kanaaldijk bij de boerderij zaten verschillende Waterhoentjes; het waren er niet zoveel als er normaal zitten in dat gebied. Vanaf de kanaaldijk was een witte Buizerd te zien. Ik kende alleen de bruine Buizerd. Dus dacht ik, dit zal wel een oude bruine zijn maar dat schijnt weer niet zo te wezen.

Het laatste stuk van de tocht was flink blubberig maar dat mocht met de volle zon geen probleem zijn. Tafeleend, Kievit, Zwarte Kraai, Sijsjes, overvliegende Kleine Zwanen en diverse Buizerden werden gezien.

Nog even twijfelend of we voorbij de eendekooi Breukelerveen nog door zouden lopen werd toch besloten om richting start te gaan. Na enkele Knobbelzwanen en nog enkele bijna te grijpen Staartmezen te hebben gezien, kon een fantastische wandeling met denkend aan het voorjaar, worden afgesloten met 34 soorten.

Toen ik 's middags bij kennissen zat die een papagaai hadden dacht ik ineens: heet de pa van een papagaai, papagaaipapa of heet die nu pa-papagaai. Ik weet het niet maar het was reuze gezellig.

EEN KLEINE BLOEMLEZING UIT DE LUSTHOF VAN DE INKTKOELIES

(subwerkgroep waarnemingen) Jos de Jonge

Als lid van de ploeg bewerkers van dagboeken e.d. (officieel: Subgroep waarnemingen van de Werkgroep Avifauna van het Gooi), aangevoerd door Erik Lam, geniet je af en toe het voorrecht van bijzondere vondsten in de lusthof van oude dagboeken of aantekeningen.

Dank zij de heer C. Boekschoten die in 1972 notities schreef betreffende flora en fauna van het Gooi met als bron de Gooi- en Eemlander van de periode 1900-1912 hieronder daaruit een kleine bloemlezing die, zoals niet ongebruikelijk bij bloemlezingen, fraaie, minder fraaie en soms moeilijk determineerbare bloemen bevat.

Volledigheidshalve moet wel vermeld worden dat in deze notities de "minder fraaie bloemen" (zoals uitvoerig beschreven jachtresultaten en decimeren van het otterbestand) overheersen. In de navolgende bloemlezing is dat veel minder het geval.

Dat de Eempolder in die dagen taferelen liet zien die nu ongebruikelijk zijn blijkt uit de volgende notities:

"6 jan. 1900 Eemnes. In de polders houden zich weer gehele zwermen zwanen en ganzen op. Onder schot krijgen is moeilijk. Het vangen dier vogels levert doorgaans een goed daggeld op".

"4 febr. 1905 Eemnes. Het krioelt in de polder van meeuwen, zij azen op visjes die bij het weglopen van het water op het land achterblijven".

"1 mrt. 1905 Eemnes. 1 Ooievaar gezien".

Determinatievragen rezen bij de volgende notities:

"14-1-1911 Muiderberg. De fauna van de Naardermeer, al zo beroemd, is de laatste tijd nog uitgebreid. Er houdt zich een hert op en in de laatste dagen toeft er een arend met een vlucht van ongeveer 2½ meter".

Deze notitie leverde daarmee een vermoedelijke Zeearend op.

Meer problemen gaf:

"8-3-1911 Naardermeer. In plaats van een snoek ving visser Hoetmer in de Naardermeer een grote vogel, een jaagmeew of koetenvreter aan een zijner fleuren *). 't Beest, dat 't vischje van de fleur had willen bemachtigen, had een vlucht van 1,82 m.

Het speurwerk dat hierop volgde had nog enige voeten in de aarde. Rob Moolenbeek werd geraadpleegd en vond in "Nederlandse en Oud-Hollandse vogelnamen" (Rijnja 1983) dat zowel "jaagmeew" als "koetenvreter" namen waren voor de Grote jager. Maar een vlucht van "1,82m"? Toch leek dit getal te wijzen op een op de centimeter nauwkeurig gemeten maat. Het door Rob geraadpleegde handboek vol.3 (Cramp 1983) leverde voor de Grote jager een vleugelwijdte van 1.32-1,40 m op. Een verschrijving (1,82 in plaats van 1,32) is niet ondenkbaar. Nog een andere mogelijkheid bestaat n.l. dat de wijze van meten zacht gezegd duidelijk afweek van de voor deze afmeting gebruikelijke meetmethode. Anders gezegd: Vissen zijn moeilijker uit te rekken. Een vermoedelijke Grote jager is dus niet te veel gezegd.

Een meer hartverwarmend beeld geeft een notitie die verhaalt uit de naaste omgeving van het Gooi:

"21 mei 1904 Soest. Bij een grote brand bij de houthandel van D aan de Brinkweg stond een hoge boom met een nest ooievaars. De grote hitte deed de bewoners besluiten het nest te verlaten. Met de jongen in de snavel werd de in brandgevaar verkerende woning verlaten en het verblijf tijdelijk gevestigd op het aangrenzende weiland. De volgende morgen om ± elf uur werden de jongen weer uit het weiland op het nest gebracht, dat ongedeerd was gebleven. Ouders en kleinen verkeren in de beste welstand".

Tot besluit een fraai beeld, waarvoor je tegenwoordig op reis zou moeten:
"24-8-1912. In 't begin van de week (19 of 20 aug.) werden tussen Loosdrecht en Loenen hoog in de lucht een vijftigtal ooievaars waargenomen. Een gedeelte van deze trekvogels zette zich neer op hooibergen en daken te Loenen. Een ander gedeelte op de daken der militaire gebouwen te Nieuwersluis.
Uit de omstandigheid dat de dieren uit Noordelijke richting kwamen meent men een trage intocht van de winter te kunnen voorspellen".
In zo'n zeventig, tachtig jaar kan er veel veranderen. Het kan verkeren.

Bronnen:

- C.Boekschoten notities (1972), bron Gooi-en Eemlander. (Een manuscript)
- Rijnja, L.F. 1983. Nederlandse en Oud-Hollandse vogelnamen.
- Cramp, S. et al 1983. Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. Vol.3. Oxford.

*) Voor wie het vissersjargon (ook) niet kent: een fleur is een soort vistuig.

WINTERWAARNEMING KOEKOEK (CUCULUS CANORUS) IN ZUIDELIJK FLEVOLAND

Erik Lam

Op 12 februari 1984 fietsten Ernst-Jan Stroes en Erik Lam vanaf Lelystad over de Oostvaardersdijk richting Hollandse Brug. Het was ongeveer 0° C. De wind was Noord-6 en er was ongeveer 10% bewolking.
Ter hoogte van paal 23.6 om 16.15 uur zag ik (EL) opeens iets vreemds in een wilg zitten. Het was bruinachtig. Ik dacht direct aan een Tortelduif (*Streptopelia turtur*). We stopten onmiddellijk en reden een stukje terug. De vogel zat in een topje van een wilg (ca. 6 meter hoog). We determineerden het direct als Koekoek (*Cuculus canorus*)! Onze verbazing was uiteraard zeer groot en we geloofden onze ogen niet. Toen we stopten vloog de vogel ongeveer 3 meter naar beneden in dezelfde boom. Hierbij spreidde "het" z'n staart en konden we de witte vlekken op de staart goed zien. Het beest was echter behoorlijk schuw en vloog op ongeveer 2 meter hoogte door het wilgenstruweel weg. De koekoekachtige vlucht konden we duidelijk zien. We konden het echter nog steeds niet geloven en dachten "het moet wel een Sperwer (*Accipiter nisus*) geweest zijn". We renden de dijk langs en zo'n 50 meter verder ontdekten we "het" weer.
We durfden niet ál te dichtbij te komen, bang dat hij weer weg zou vliegen. We naderden het dier tot op ongeveer 25 meter afstand. Het dier zat met z'n borst naar ons toe. Duidelijk konden we de gestreepte borst zien die tot in de keel liep. Ook was de lange rechte zwarte snavel goed te zien. Het was dus zeer duidelijk geen Sperwer! We waren er nu van overtuigd dat het een Koekoek moest zijn. De bruinige gestreepte rug liet ons concluderen dat het de "rossige" vorm was. Aangezien de bandering van de borst tot in de keel doorging moest het wel een vrouwtje geweest zijn. Of zien de jongen er nu nog zo uit? De vogel zag er kerngezond uit en maakte geen enkele indruk in een slechte conditie te zijn.
In totaal hebben we de Koekoek zo'n 10 minuten kunnen observeren. Kijkers: 10x50 en 12x50.
Toen we thuis kwamen zochten we direct in wat boeken informatie over de Koekoek op. We konden nergens winterwaarnemingen vinden. Ook hebben we de afbeeldingen goed bekeken. Wat ons erg bevreesdde is dat op alle afbeeldingen te zien is dat alléén de voorste helft van de snavel zwart wordt afgebeeld terwijl wij duidelijk een geheel zwarte snavel gezien hebben. Ook hebben wij duidelijk een gitzwart oog gezien. Er was geen spoor van een gele iris of een geel ooglid te zien. Maar misschien heeft dat iets met het winterkleed te maken.

ZESTIEN JAAR UILENEXCURSIES OP HET LANDGOED GROENEVELD (1970-1985)

Jelle Harder

Het was voor het eerst in 1970 toen onze vogelwerkgroep haar excursieprogramma uitbreidde met een speciale avondexcursie. Doel hiervan was de eigen leden en cursisten van de vogelcursus de gelegenheid te bieden naar uilen te gaan luisteren.

Als geschikt terrein hiervoor werd het landgoed Groeneveld gekozen. Dit landgoed heeft een oppervlak van circa 120 ha, is zo'n 0,5 km breed en 2,5 km lang. In dit in de Engelse landschapsstijl aangelegde oude landgoed treffen we voornamelijk loofhout aan. Er bevinden zich hier en daar groepsgewijs geplante oude eiken en beuken. Ook zijn er diverse oude eiken- en beukenlanen. De waterpartijen en de verschillende aanwezige weilanden zorgen voor een prachtige afwisseling in het gebied.

De aangrenzende gebieden van Groeneveld werden bij dit excursiegebeuren ook betrokken aangezien de gebruikelijke excursieroute langs de randen van Groeneveld liep (zie kaartje).

Sinds die eerste keer is er jaarlijks in eind februari, maar meestal begin maart een uilenexcursie gehouden. Als startplaats voor de wandelingen werd aanvankelijk het parkeerterrein bij de Wijnberg gekozen, later vertrokken de excursies vanaf het parkeerterrein bij het kasteel. Het vertrek was steevast om 21.00 uur en om 23.00 uur waren de excursiegangers dan weer terug. Gewoonlijk werd bij het vertrekpunt een korte inleiding gehouden over uilen, en over Bosuilen in het bijzonder. Daarna splitste de groep zich in twee of drie kleinere groepen die vrijwel dezelfde route volgden, maar tegengesteld aan elkaar liepen. Het aantal deelnemers bij deze avondwandelingen bedroeg gemiddeld 40 personen, met uitschieters naar 100 op 6 maart 1981 en 80 op 27 februari 1982. Belangstelling genoeg dus!

Tijdens de rondwandeling werd op verschillende punten halt gehouden en probeerde de excursieleider met name de Bosuilen te activeren door hun geluid te laten horen met behulp van een cassetterecorder. De ervaring leerde dat dit doorgaans positieve resultaten opleverde.

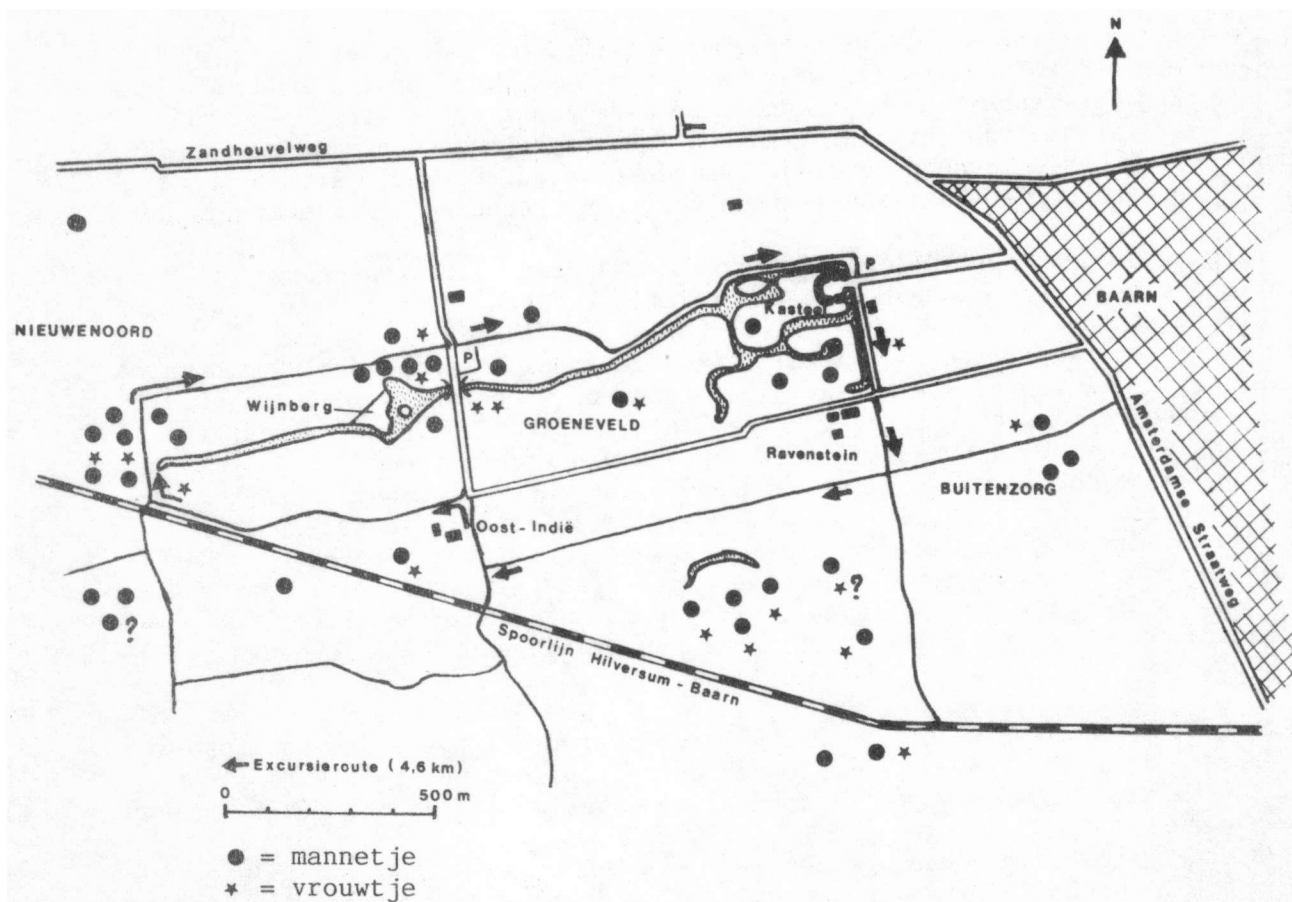
Behalve dat er Bosuilen werden gehoord zijn er, met uitzondering van 1970 en 1973, geen andere uilensoorten waargenomen op deze excursies. Op 2 maart 1970 werd er op het landgoed Buitenzorg een Steenuil gehoord en op 7 maart 1973 bleek er langs de excursieroute een Ransuil en tevens weer een Steenuil te zijn vastgesteld. Van met name de Ransuil zal het zeker niet uitgesloten zijn dat deze soort jaarlijks in Groeneveld broedt.

In onderstaand overzicht zijn de resultaten van de uilenexcursies weergegeven.

2 maart	1970	:	Bosuil	2 mn	4 maart	1977	:	Bosuil	1 mn
	"		Steenuil	1	3 maart	1978	:	Bosuil	7 mn+3 vr
18 februari	1971	:	Bosuil	1 mn+2 vr	2 maart	1979	:	Bosuil	1 mn+mog.1 vr
4 maart	1972	:	Bosuil	4 mn+2 vr	7 maart	1980	:	?	
7 maart	1973	:	Bosuil	3 mn+1 vr	6 maart	1981	:	Bosuil	1 paar+1 mn
			Steenuil	1	27 februari	1982	:	Bosuil	4 mn
			Ransuil	1	5 maart	1983	:	Bosuil	5 mn+1 vr
6 maart	1974	:	Bosuil	1 paar+2 mn	3 maart	1984	:	Bosuil	2 paar+2mn+1 vr
5 maart	1975	:	Bosuil	min. 3 vr	1 maart	1985	:	Bosuil	3 mn+2 vr
4 maart	1976	:	Bosuil	2 paar+1 of 2 mn					

Van 7 maart 1980 zijn mij geen gegevens bekend, maar waarschijnlijk werd er die avond niets gehoord. Bij de andere excursies werd er minimaal wel één mannetje Bosuil gehoord en maximaal zeven mannetjes op één avond. Op die bewuste avond werden bovendien ook drie vrouwtjes gehoord. Het gemiddelde aantal mannetjes en vrouwtjes Bosuilen tezamen bedroeg 4,3 per excursie. Een goed resultaat!

Waarnemingen van Bosuilen in Groeneveld e.o. tijdens de avondexcursies in 1970, 1972, 1976 t/m 1979 en 1981 t/m 1985.

Op het door Ronald Sinoo getekende kaartje - waarvoor ook hier mijn dank - heb ik van elf excursiejaren alle Bosuilwaarnemingen ingetekend. In totaal gaat het hierbij om 51-53 waarnemingen.

Duidelijk is te zien waar gewoonlijk Bosuilen gehoord zijn: in de buurt van het vijvertje op het landgoed Buitenzorg (10-11), het landgoed Nieuwenoord (10) en de omgeving van de parkeerplaats bij de Wijnberg (12). Verder treffen we her en der verspreid een aantal vogels aan (19-20 waarnemingen).

Mede door deze gegevens mag aangenomen worden dat er jaarlijks op Groeneveld 2-3 paar Bosuilen hebben gebroed. Op Buitenzorg was dat 1-2 paar, op Nieuwenoord ook 1-2 paar en in het deel tén zuiden van de spoorlijn eveneens jaarlijks 1-2 paar. Voor het gehele beschreven gebied een jaarlijks totaal van 5-9 paar Bosuilen.

Literatuur

1. Houten. Marc van: Uilenexcursie 1979. De Korhaan 13(2):51, 1979.
2. Klein. J. : Groeneveld uilenexcursie. De Korhaan 8(4):13, 1974.
3. Klein. J. : Uilenexcursie Groeneveld. De Korhaan 5(3)8, 1971.

VERSLAG VAN DE LAARDER WASMEER-EXCURSIE OP 10 MAART 1985

Ronald Sinoo

Een flets zonnetje verwelkomde de 22 deelnemers aan de excursie, die zich rond 8 uur verzamelden bij de ingang aan de Meerweg. De zaterdagochtend was koud en nevelig. In afwachting van eventuele laatkomers werd eerst even buiten het hek naar de vlakbij gelegen plas gewandeld, die naar ik meen Het Lange Water wordt genoemd. De laagstaande zon en de nevelige atmosfeer waren er de oorzaak van dat we moeite hadden om de aanwezige eenden op de plas op naam te brengen, maar het lukte om Wilde Eend, Bergeend, Kuifeend en Tafeleend te onderscheiden, alsmede Meerkoet en (wat dichterbij) Kokmeeuwen; alle in bescheiden aantallen. Terug bij het hek zagen we een stuk of 70 Kolganzen hoog overvliegen naar het noorden.

De stemming was goed en de verwachtingen hooggespannen, toen we aan de rondgang door het gebied begonnen. Een bezoek aan de observatiehut leverde wat Tafeleenden op en een Fuut. Buitengekomen en weer op het pad ontmoetten we een troepje Koperwieken, en lieten Winterkoning en Heggemus hun schetterend liedje horen. De tocht voerde langs weilandjes, door bos en bemoste laagten in de zandverstuiving, en onderweg zagen we twee Grote Lijsters, enkele overvliegende Veldleeuweriken en een Graspieper. Verder wat Vlaamse Gaaien en Eksters. Bij een plasje, dat voorzichtig benaderd werd lieten twee baltsende Futen zich zien, alsmede een paartje Wintertalingen die erg klein leken naast de Wilde Eenden. Een pijlsnel Nonnetjes-vrouwetje vloog voorbij.

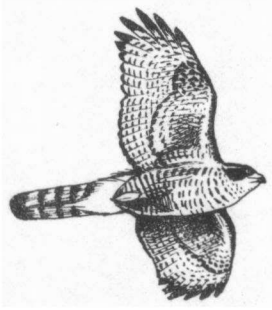
Lopend over verend mos zochten we het pad weer op, maar Nico merkte plotseling een hoog overvliegende witte vogel op, die zo te zien op een albino duif leek, maar die volgens Nico ook rood in de veren had. Helaas kon geen van de aanwezige deskundigen de vogel op naam brengen, die net zo plotseling verdween als hij gekomen was.

Gelukkig kon dat even later wel bij de Havik, die van dichtbij opvloog uit een boom en schielijk verdween. Het silhout is echter zo kenmerkend, dat in een seconde vastgesteld kon worden dat het niet anders dan een Havik kon zijn. Geelbruin in de veren, dus nog een jong exemplaar. Nog nagenietend ontwaarden we hoog boven ons een kalm overvliegende Buizerd, die in glijvlucht uit het zicht verdween. Bij de vennetjes hadden we het geluk maar liefst zes soorten mezen heel mooi te kunnen bekijken, want de zon deed zijn best en wierp een fraai licht op de vogeltjes. Kuifmezen in een berk lieten zich van hun mooiste kant zien. Koolmezen en Pimpelmezen waren rondom ons te zien en te horen. Verder het nasale geluidje van de Matkop en de trillers van Staartmezen. Het zwiepende liedje van de Zwarte Mees was op drie plaatsen te horen, en de vogeltjes lieten zich ook zien, al blijft het moeilijk om ze te volgen in de grove dennen. Het ijle liedje van het Goudhaantje drong toen tot ons door. Vink en Sijs gaven ook acte de présence met enkele exemplaren.

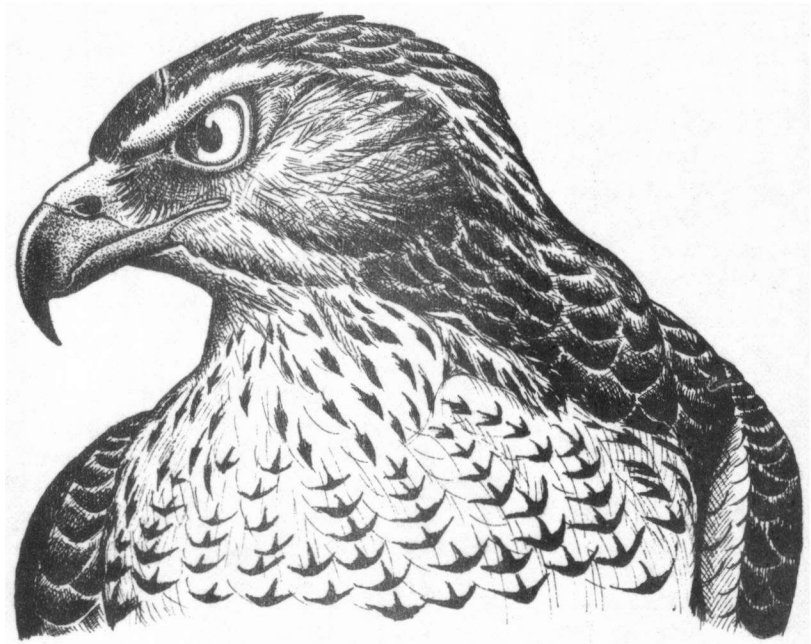
Al wandelend naderden we het eind van de rondgang. We noteerden nog een tweede Buizerd, die cirkelde boven onze hoofden, in de prille voorjaarszon, en een Groene Specht in een kale boom. Zelfs hoorden we een Grutto, die met zijn roep de komst van de lente aankondigt.

Bijna aan het eind van de wandeling zagen we een tweede Havik overvliegen, een grijze verschijning, dus een adulte vogel ditmaal. Hij verdween achter de bomen paniek zaaïend onder een grote troep Houtduiven (in de populieren bij de ingang), die allemaal op de wieken gingen.

Rond elf uur gingen de meeste deelnemers huiswaarts, na een geslaagde excursie, in prima sfeer verlopen. De twee Haviken waren het hoogtepunt van de tocht. Vlakbij de hut toonde Jelle ons al de opmerkelijke plukrest van zo'n geweldenaar: een krans veertjes van een..... Sperwer. Het is bekend, dat de Havik ook andere

Ronald Sinoo 1985

roofvogels slaat en de Sperwer was blijkbaar ook ten prooi gevallen aan zijn veel grotere neef, die voorzover ik weet onze enige superpredator is: een roofvogel die andere roofvogels op zijn menu heeft staan.

Tenslotte gingen vijf deelnemers nog even terug naar de observatiehut, waar ze beloond werden met twee Baardmannetjes (nee, Baardvrouwjes) en een heel mooi zichtbare Blauwe Reiger, dito Fuut en dito Waterhoen.

Tegen twaalfen kon ik thuis de eerste kop koffie door het keelgat laten glijden, zeer voldaan met de 45 genoteerde soorten.

BRAAKBALANALYSES VAN STEENUILEN (ATHENE NOCTUA) UIT DE OMGEVING VAN VREELAND

Erik Lam

Inleiding

In het kader van een te publiceren boekwerk over de vogels van het Gooi e.o., waarin een hoofdstuk over het voedsel van uilen wordt opgenomen, is gezocht naar braakballen van Steenuilen. Na literatuuronderzoek bleek namelijk dat er nog geen gegevens bekend waren omtrent het voedsel van Steenuilen uit ons werkgebied.

In het voorjaar van '84 heeft Willy Leurs uitgebreid onderzoek gedaan naar het voorkomen van de Steenuil in het uiterste westelijke deel van ons werkgebied. Met behulp van hem konden enkele nest- en roestplaatsen opgespoord worden, alwaar de braakballen geraapt konden worden.

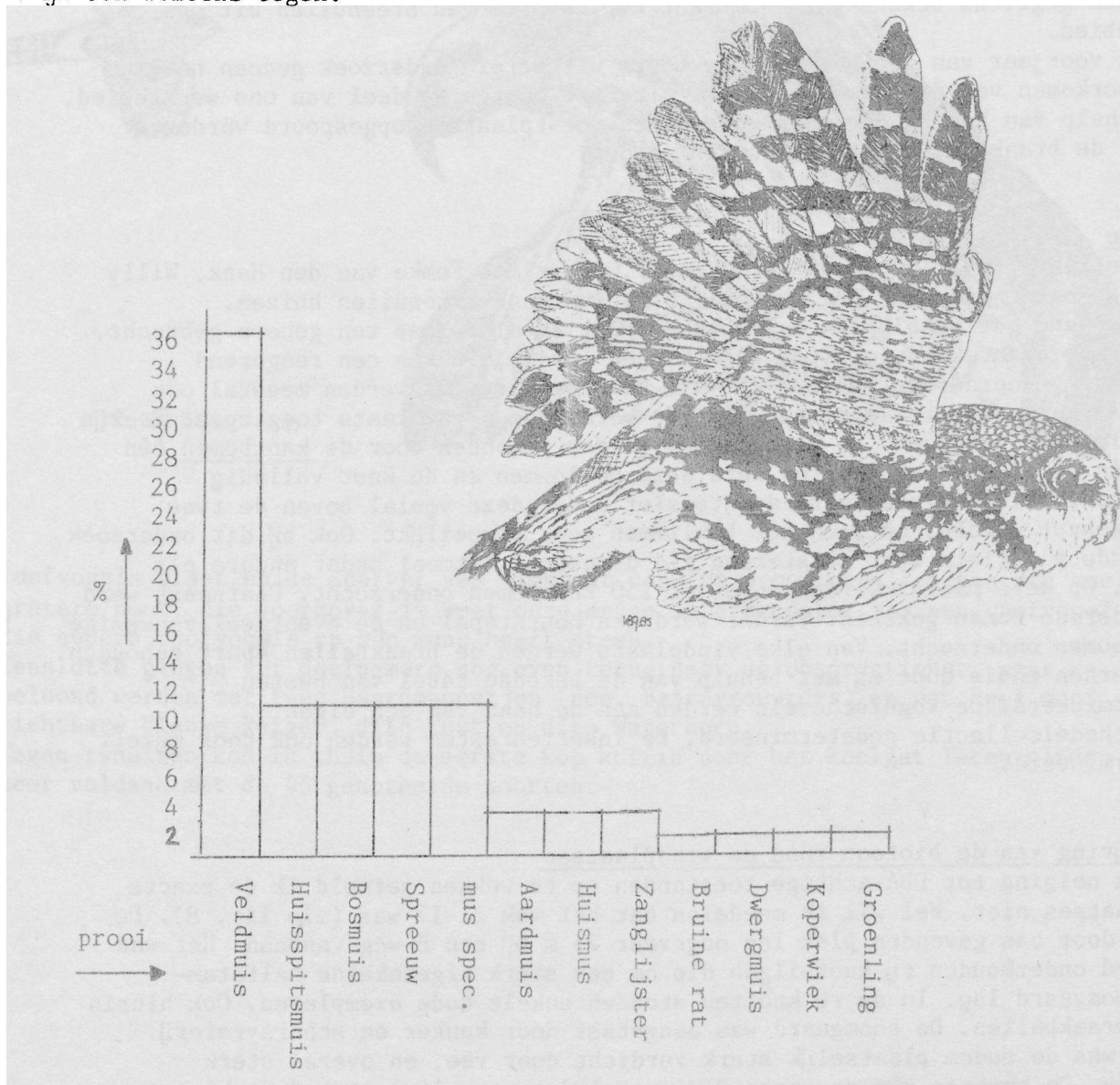
Methode

Op 3 februari 1985 is tussen 11.30 en 17.00 uur met Femke van den Haak, Willy Leurs en ondergetekende gezocht naar plaatsen waar Steenuilen huizen. Daartoe werd met behulp van een bandrecorder de alarmroep ten gehore gebracht. Dit werkte uitstekend, meestal werd binnen enkele minuten een reagerend exemplaar gehoord (afstand 100-250 m). De Steenuil(-en) werden meestal ook visueel waarneembaar wanneer zij naar de vermeende roestplaats toegingen. Er zijn drie plaatsen gevonden. De braakballen werden gevonden door de knotbomen één voor één af te zoeken. Hiertoe werd deze beklommen en de knot volledig onderzocht. Dit was zeer arbeidsintensief omdat deze veelal boven de twee meter geknot worden, hetgeen het beklimmen zeer bemoeilijkt. Ook bij dit onderzoek verleende m'n fiets weer uitstekend z'n diensten, ditmaal onder andere als ladder. Op deze manier werden ongeveer 250 knotbomen onderzocht. Daarnaast werd ook onder de bomen gekeken. Verder werd een houtstapel en de eventueel aanwezige vruchtbomen onderzocht. Van elke vindplaats werden de braakballen apart gehouden. Deze werden thuis door mij met behulp van de bekende tabel van Hussen gedetermineerd. De vogelschedels werden aan de hand van een eigen vogelschedelcollectie gedetermineerd. De insectenresten werden ook door mijzelf gedetermineerd.

Beschrijving van de biotoop rond de vindplaatsen

Om geen neiging tot DBA-achtige toestanden op te wekken vermeld ik de exacte vindplaatsen niet. Wel wil ik meedelen dat het vak 31-17 was (zie lit. 8). De eerste door ons gevonden plek lag ongeveer 75 m bij een B-weg vandaan. Het was een goed onderhouden rij knotwilgen die om een sterk afgetakelde halfstamfruitboomgaard lag. In de rij knotten stonden enkele dode exemplaren. Ook hierin lagen braakballen. De boomgaard was aangetast door kanker en schorsvreterij. Verder was de bodem plaatselijk sterk verdicht door vee, en overal sterk betreden. De knotten zijn ongeveer 7 jaar geleden voor 't laatst door knotgroep Loenen geknot. Er zijn hier 16 braakballen gevonden. Volgens de boer zaten de uiltjes (katuilen noemde hij ze) er altijd al. De tweede vindplaats lag zo'n 250 m bij de weg vandaan. Er staat een boerderij met stallen en wat bijgebouwtjes, een groep opgaande Canadese populieren en een perceel met een grote rij knotten er omheen. Soms was zij zelfs dubbel. Oorspronkelijk lag hier een boomgaard in, daar waren nu nog slechts enkele bomen van over. Ook lag hier een grote houtstapel, bestaande uit planken en stronken van de boomgaard. Deze werd ook door de Steenuilen gebruikt. De knotten bestonden zowel uit wilgen als populieren. Ongeveer de helft was begin deze winter geknot. De onderhoudstoestand was goed. In de knotbomen groeide onder andere braam, kruisbes, rode bes, bitterzoet en lijsterbes. Er zijn 31 braakballen gevonden op deze plaats. De kinderen van de boer wisten heel goed dat de uiltjes hier zaten.

De derde en laatste plek was een lange rij knotwilgen die bij de weg begon en langs een sloot het land in ging. De bomen waren minstens 200 jaar oud (\pm twee maal zo oud als bij de andere plaatsen). Af en toe stonden er (oude) meidoorns tussen. De bomen staan dicht op elkaar. Ongeveer 'n derde was twee jaar geleden, de rest ongeveer zes jaar gelden door knotgroep Loenen geknot. In de knotten staat onder andere: vlier, bitterzoet, meidoorn, zachte witbol, zomereik en lijsterbes. Er zijn hier 10 braakballen verzameld. Ook van deze plek wist de boer van het bestaan van de uiltjes af (ook weer "katuilen"). Hij wist zelfs wat braakballen waren. "Vroeger", toen ze nog zelf knotten, kwamen ze die namelijk ook weleens tegen.

Totaal 57 braakballen van Steenuil, geraapt op 3-2-1985, omgeving Vreeland

Resultaten

Uit de in totaal 57 braakballen kwamen 47 prooien (insecten niet meegeteld). Er werden zeven kleine zoogdiersoorten en vijf vogelsoorten gevonden. De veldmuis (*Microtus arvalis*) werd op elke vindplaats in de braakballen aangetroffen. In totaal maakte de veldmuis 36% van de prooidieren uit. De aardmuis (*Microtus agrestis*) is zowel bij vindplaats één als drie gevonden. Het totaal nam toch slechts 4% in. Spectaculair was de vondst van een bruine rat (*Rattus norvegicus*). In de braakbal zat een kaakfragment met slechts één kies. Hierdoor was niet te zien of dit een jong exemplaar betrof, doch dit is wel waarschijnlijk. Ook de vondst van bosmuizen (*Apodemus sylvaticus*) op vindplaats één en twee is leuk.

Deze nemen 11% voor hun rekening. Opvallend is dat deze soort alleen gevangen is op de plaats waar een boomgaard, of de restanten daarvan, aanwezig zijn. De huismuis (*Mus musculus*) is met 4% alleen op vindplaats twee gevonden. Hier stond het bebouwing wat kennelijk genoeg was om deze soort te herbergen. Ook leuk is de vondst van één dwergmuis (*Micromys minutus*). Het is bekend dat deze soort onder andere in rietvelden voorkomt. Waarschijnlijk komt deze soort in rietlandjes langs de Vecht voor. Dit houdt in dat deze Steenuil een behoorlijk groot jachtgebied heeft. De huisspitsmuis (*Crocidura russula*), wordt als enige spitsmuizensoort op elke vindplaats aangetroffen. In totaal neemt deze soort 11% van het voedsel in. In een partijtje van 12 steenuilbraakballen uit de omgeving van Zwolle (vak 27-15) (lit. 7), zat eveneens een huisspitsmuis. Deze ballen waren geraapt op 18-3-'84. Ook hier nam de veldmuis een groot deel voor z'n rekening (90%!). Verder kwamen hier de diverse loopkeversoorten en drie oorwurmen (wsch. *Forficula auricularia*) uit. Opvallend is dat de huisspitsmuis op elke vindplaats aanwezig is. Hieruit kan niet geconcludeerd worden dat deze uil in de directe omgeving van de boerderij jaagt omdat de huisspitsmuis ook veel verder weg voorkomt (eigen waarneming). Opvallend is ook dat er geen andere spitsmuizensoorten in de braakballen zaten. Hoewel Glutz und Bauer (lit. 5) uitgebreid op het voedsel van de Steenuilen in Midden-Europa ingaan wordt er nauwelijks op de soorten zelf ingegaan. Alleen het genus wordt genoemd. Verder heb ik zelf weinig vergelijkingsmateriaal. Een artikel in "De Steenuil" (zie lit. 1) vermeldt voor vier vindplaatsen de bosspitsmuis (*Sorex araneus*) voor 28, 20, 0 en 17%. Andere soorten die hier genoemd worden zijn: huismuis, veld- en/of aardmuis en bruine en/of zwarte rat.

Van de vogels werd de Spreeuw op elke vindplaats gevonden. De soort nam 11% van het aantal prooidieren op zich. De mus (huis of ringmus?, wsch. ringmus) werd op vindplaats één en twee gevonden, in totaal 11%. Verder werd gevonden: Koperwiek, Zanglijster en Groenling.

Het is bekend dat Steenuilen veel insecten eten. In de braakballen werden niet zo ontzettend veel insectenresten aangetroffen. Waarschijnlijk komt dit omdat de braakballen uit de winterperiode komen. Loopkevers (*Carabidae*) nemen een belangrijk deel hiervan in beslag. Van alle drie de vindplaatsen wordt *Nebria brevicollis* of *salina* (wsc. *brevicollis*) het meest gevonden. *Pterostichus spec.* wordt ook overal aangetroffen. Er werden enkele exemplaren van *Pterostichus nigrita* gevonden en ook van *Pterostichus niger* of *vulgaris*. Verder werden ook regelmatig de kleine *Pterostichus*-soorten gevonden (*diligens* of *strenuus*).

Op alle vindplaatsen werden exemplaren van het geslacht *Bembidion* gevonden (onder andere *Bembidion ustulatum*). Verbazingwekkend was de vondst van een spinnende waterkever (*Hydrous piceus*) van vindplaats één. Op vindplaats twee werd een oorwurm als prooi aangetroffen. Zowel op vindplaats één als drie werd een bestkever (*Geotrupes stercorarius*) aangetroffen.

Conclusie

Naar aanleiding van bovengenoemde resultaten kan gezegd worden dat het voedsel van de Steenuilen zeer veelzijdig is. De veldmuis vormt de belangrijkste prooidiersoort. Hiernaast zijn de huisspitsmuis, bosmuis, Spreeuw en de mussen belangrijke prooidieren. Om een gevarieerd voedselaanbod voorhanden te blijven behouden zal het noodzakelijk zijn kleine landschapselementen zoals erfbeplanting, knopbomen en boomgaardjes in stand te houden. Het lijkt mij niet onwaarschijnlijk dat de steenuilpopulatie in dit gebied behouden is gebleven dankzij de aanspanningen van knotgroep Loenen en Abcoude in de laatste tien jaar. De plaatselijke bevolking is redelijk goed op de hoogte van het voorkomen van de Steenuil. Navraag zou dus een redelijk beeld van de populatie kunnen geven. Middels gericht onderzoek zou de vogelwerkgroep kunnen bekijken wat het effect van het vrijwillig landschapsbeheer is op de vogelbevolking.

Literatuur

1. Anonymus, 1976. Braakballen van de Steenuil: De Steenuil (BJN-blad) 1976 no. 3.
2. Brink, Mr. F.H. van den. 1978. Zoogdierengids van alle in ons land en overig Europa voorkomende zoogdieren.
3. Drost, B. en M. Schreyer. 1978. Waterkevertabel. Jeugdbondsuitgeverij.
4. Freude, Harde, Lohse. 1976. Die Käfer Mitteleuropas. Band 2.
5. Glutz und Bauer. 1980. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 9.
6. Husson, A.M. 1961. Schedelresten in braakballen.
7. Lam, E. 1983. Braakbalanalyses Steenuil uit de omgeving van Zwolle, ongepubliceerd.
8. S.B.B. 1981. Inventarisatie atlas voor flora en fauna van Nederland.

EEN NIEUWE LENTE EEN NIEUW PARCOURS.

Rina Verschuren

Onder leiding van Adrie Vermeule hebben 23 mensen zaterdag 23 maart van 8-12 uur genoten van een excursie in de buurt van de Stichtse Brug. En zelfs onder de brug. We waren nog niet eens uit de auto of daar begon het al, Pimpelmezen, Witte kwikstaart en een groep Grauwe ganzen met in hun midden een Kolligans. Na het parkeren begon het pas goed want een hele grote vlucht Smienten stond volledig in de belangstelling. Overall hoorde je Rietgorzen en we kregen ze ook te zien. De Leeuwerik liet ook zijn schattige repertoire horen. Toen opeens vloog een Roerdomp op uit het riet en iedereen was even stil en onder de indruk. Baardmannetjes hoorden we ook maar we kregen ze alleen maar te zien in de vlucht. Op een dijkje zat een Graspieper fraai afgetekend tegen een inmiddels blauwe lucht. Een van de vogelaars liep al een hele tijd een groep vogels te observeren. Steeds vlogen ze op om de afstand tussen ons gelijk te houden. Een druk doenderig baasje, waarvan ik de naam alleen maar kende uit de kaartenbak. Fraters. Ook waren er nog Kuifeendjes, Bergeenden, Scholeksters en Aalscholvers. Staand onder de brug hoog in de lucht een Buizerd. En vanonder de brug naar het strandje een héle leuke n.l. Bontbekplevieren. Dat was ook even genieten. Daarna jawel, koffiestop: Op de terugweg wat sneller maar toch Kluten en Watersnippen. Waarop niemand reageerde en Adri vertwijfeld uitroept, "Een honderdje" En ja hoor, iedereen keek. Natuurlijk waren er nog Grutto's en Kieviten. Het was dus weer een show van onze gevleugelde vriendjes. Een verschrikkelijke leuke tocht vond ik het en met mij velen.

ONTVANGEN LITERATUUR

Samenstelling: Leny Reddingius

Aythya, VWG der NJN, jrg 23 no 4, januari 1985: Noordse gele kwikstaarten-Avifauna Terschelling augustus 1984-Groepsgewijs foerageren bij Huismussen-Appendix bij "jonge steltlopers": determinatie en aanwezigheid op Terschelling:(Aythya 23/2).

Cultuurrijp, jrg 21 no 1, januari 1985.

idem, RIJP, jrg 21 no 2, februari 1985: Landaanwinningen 1984: in uitvoering, ideeën en plannen-Markerwaard geen bedreiging voor de natuur.

De fantastische Debakel, NJN Gooi-dee jrg 11 no 2, maart 1985: Natuurmonumenten verkoopt natuur en sust geweten-PAKA (=paaskamp) in Winterswijk. In verband hiermee een artikel over ontstaan, flora en fauna.

Dutch Birding, Stichting Dutch Birding Association, jrg 6 no 4, 1984: Steppenarend te Someren in jan/febr. 1984-Citroenkwikstaart te Castricum in aug/sept. 1984.

- De Fitis, VWG Haarlem e.o., 1985 no 1: Stookolieslachtoffers op de kust van Zuid-Kennemerland Gruttoslaapplaatsen in Zuid-Kennemerland- Terugmelding van geringde Torenavalken en een Boomvalk-De Lepelaar en zijn voorkomen in Zuid-Kennemerland-Wulpen en Regenwulpen in de verenigde Binnenpolder in 1984-De Heksloot, broedvogelinventarisatie 1984-De Kievit.
- Grauwe Gans, Stichting Vogel-en Natuurwacht "Zuid-Flevoland", jrg 1 no 1, 1985: Over de stichting Vogel-en Natuurwacht "Zuid-Flevoland": Heden, verleden en toekomst-Gebieden in de polder(1): het Weerwater-Breedbekstrandlopers langs de Knardijk in mei 1984-Mogelijk broedgeval van de Stormmeeuw te Almere in 1984-Een ochtend trektellen bij de Hollandse Brug-Voorjaarsfenologie Avifauna van Zuid-Flevoland 1984-Zonnedauw, zeldzame plant in Flevoland. (een prima initiatief van onze ex-subgroep om als zelfstandige stichting een eigen blad uit te brengen. De uitstekende kwaliteit qua vorm en inhoud van dit eerste nummer zal de vele Flevofielen zeker aanspreken. Proficiat! L.R.)
- De Grutter, Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek", jrg 8 no 6, december 1984: In 1984 maar 155 bezette Huiszwaluwnesten-Nestbeschermers-Vrijwillig landschapsbeheer winterseizoen 1983-1984-Olie slachtoffers in Nederland.
- Knipselkrant, Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 9 no 6, 10.1.1985: Diverse onderwerpen, waaronder: Betoging tegen nertsenfokkerij-Jagers uit Susteren verstoren rust Duits-reservaat-Jager gevaarlijker dan de vos...-Rivierengebied trekpleister voor duizende ganzen/Kritiek op jagen koninklijkhuus-Protest tegen het afschieten van Futen-Bij plezierjagers zit veel macht.
- De Kruisbek, Vogelwacht Utrecht, jrg 27 no 5, oktober 1984: Het voorkomen van de IJsvogel in de winter 1983-1984 in de provincie Utrecht-Het voorkomen van watervogels in de winter van 1978-1979 in de provincie Utrecht(1).
- Idem, jrg 27 no 6, december 1984: De Dodaars in de provincie Utrecht in de winter 1983-1984 Het voorkomen van watervogels in de winter van 1978-1979 in de provincie Utrecht(2) De Winterkoning in het oerbos van Bialowieze, Polen.
- Limosa, NOU/SOVON/COV, jrg 57 no 4, 1984: Overwinterende Grutto's in zw-Nederland-Invasie van de Witbuikrotgans in de winter 1981/82-Over de broedassociatie tussen Houtduiven en Boomvalken-Ornithologische betekenis van de Barsbekerbinnenpolder, nw-Overijssel-Ganzentellingen in Nederland in het seizoen 1982/83-Brandganzen ruiend in de Oostvaardersplassen?-Late aankomst en sterke toename van de Kramsvogels als broedvogel in Zuid-Limburg in 1984-Plastic en zeevogels: een nieuw milieu-probleem.
- De Meerkoet, Natuur-en milieufederatie Wierhaven, jrg 8 no 4, 1984: Windmolens en hun invloed op de vogelwereld-Verslag najaarstrek bij telpost Lely-Medenblik-Zwarte sternverslag 1984.
- Mens en Natuur, IVN, jrg 35 no 5, winter 1984: Aandacht voor zure regen-Zure regen en educatie daarover-Kan de vochtigheid van duinvalleien worden hersteld?-IVN-motie tegen jacht op tien vogelsoorten.
- De Maurik, VWG Rijk van Nijmegen e.o., jrg 10 no 4 (niet gedateerd): De Vilt (een oude Maas arm van ± 35,5 ha) broedvogelinventarisatie 1984/Ossenbroek (landgoed aan weerszijden van de weg Beers naar Haps, ca.113 ha) broedvogels 1984-Roekenkolonies 1984- Broedvogelinventarisatie "Vortumse uiterwaard 1984"-Broedvogelinventarisatie Westermeerwijk 1984.
- idem, jrg 11 no 1, (niet gedateerd): De activiteit en het verspreidingsgedrag van de Winterkoning in het Oosterhoutse bos-Nestkastenresultaat broedseizoen 1984-Trektellingen Maas Groeningen 1983/84.
- Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 9 no 1, januari 1985: De allesbrander en het milieu-Milieu niet overlaten aan Europese gemeenschappen-Oorzaken bossterfte nader onderzocht-Valkerij moet afgeschaft.
- Natuur Nabij, IVN Eemland, jrg 13 no 1. februari 1985: Op weg naar een meer natuurlijk bos.
- Prutschepper, NJN Laren/Blaricum, jrg 22 no 5, (niet gedateerd): Loopkevers-De hut van Mie.
- De Steenloper, VWG Den Helder, jrg 2 no 16, december 1984: Een Vaal stormvogeltje-Stootvogels (1)-Broedseizoen 1984 in de Huisduiner polder-Broedvogelinventarisatie Grafelijkheidsduinen 1984-Een Zwaluw in december-Eerste winterwaarnemingen 1984/85. (Het betreft een nieuw ruilabonnement met de VWG Den Helder. Een aanwinst!L.R.)
- Veld en Vitrine, Fries Natuurhistorisch Museum, nr 87, december 1984: De Kleine jager.

Het Vogeljaar, Stichting "Het Vogeljaar", jrg 32 no 6, 1984: Rui en veergroei bij de Waterral op Vlieland-Over het voorkomen van Porseleinhoentjes langs de grote rivieren-Vogeljaar-fotoparade 1984-De Ooievaarsituatie in 1984 in Nederland-Ooievaars in diergaarde Blijdorp-De Nederlandse Purperreiger in 1983.

Vogels, Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, no 26, maart/april 1985: Veldleeuwerik-Het jaar van de Biesbosch-Het Woudaapje-Het ceremoniële leven van de Fuut-En opeens was het winter-Wilde vogels uitzetten in de natuur: moet dat nou?-Voorjaar op Shetland-De Blauwborst-Boeren met weide vogels.

VELDWAARNEMINGEN

Samengesteld door Jos de Jonge

Parelduiker	1	10-1	(ook 11 en 12-1) Spiegelpolder N. den berg	WL
"	1	30-1	Blijkpolder N. den Berg	PL
IJsduiker	1	21-2	Tuin "De Trappenberg" Huizen Uitgeput? Naar Van Ingen (asyl) gebracht	RMa/GR/AP
Dodaars	1	26-1	Lorentzviijver Hilversum	ND/BD
"	6	27-1	Sluis Weesp	JG
Georde Fuut	1	17-1	Muiderzand (sloot) Almere	PSc
"	2	27-1	Sluis Weesp	JG
"	1	30-1	Blijkpolder	PL
Kuifduiker	4	27-1	Sluis Weesp	JG
"	4	2-3	Vecht Nigtevecht	JG
Roodhalsfuut	1	± 15-1	Dood gevonden bij Ballastsluis N. den Berg	PL
"	1	30-1	Blijkpolder N. den Berg, foer.	PL
Fuut	6	26-1	Lorentzviijver (in wak) Hilversum	ND/BD
Kuifaalscholver	15	2-1	Stichtse Brug	WK
Roerdomp	1	27-1	" " slik/riet	FM/RBe
"	1	16-2	Zanddijk Naarden	BD/AV/ND
"	1	18-2	Weiland Naardermeer	ND/BD
"	1	24-2	Dammerkade Ankeveen	PSc/RI
Grote Zilverreiger	1	13-9	Naardermeer	MHV
Blauwe Reiger	16	23-1	Hilv. Meent, zeer dicht bijeen in wak in 's Gravelandse vaart	PSc
Lepelaar	7	27-1	Hengstenberg H'sum, OV	FKp
"	7	9-3	Naarderbos, OV	AV/BD/ND
"	4	10-3	Stichtse Kade Ankeveen, OV	PSc/RI
Canadese Gans	12	19-1	Vogelweg Z.I.J.P.	RA/IK
"	22	3-2	Dorserwaard Vreeland	WL/EL
"	15	16-2	Wijde Blick Kortenhoeft (bij wak)	MH/JJ
"	16	24-2	Spiegelplas N. den Berg	RSc/RI
Brandgans	± 2000	12-1	Ankeveense plassen, OV → ZW	WL
"	min 4	20-1	Weiland Chem. Fabriek Naarden	PHp
"	75	3-3	Eempolder-N (met Kolganzen)	HH
"	34	9-3	Rustgebied bij Raboes Eemnes	AV/ND
Grauwe Gans	± 200	20-1	Weiland Chemische Fabriek Naarden	PHp
"	135	16-2	Wijde Blick (bij wak) Kortenhoeft (zo ook 15 Canadese- en 27 Rietganzen)	MH/JJ
"	12	12-3	Polder Achteraf Breukelerveen	HR
Kolganzen	9	26-2	Weiland t.W.v. Eendenkooi Breukelerveen	JJ/AO
"	± 500	3-3	Eempolder-N	HH
"	5	5-3	Egelshoek Kanaaldijk H'sum	AV
Rietganzen	27	16-2	Wijde Blick (bij wak) Kortenhoeft	MH/JJ
"	ca 150	11-3	Eempolder-N	AP/GR
Kleine Rietganzen	min 5	20-1	Weiland Chemische fabriek Naarden	PHp
"	1	14-3	Polder Achteraf Breukelerveen	ER
Wilde Zwaan	13 ad + 8 juv	19-1	Torenvalkweg Lelystad	RA/IK
"	14	26-1	Rembrandtlaan H'sum, OV	ND/BD
"	meer dan 150	19-2	Omg. Blocq van Kuffeler Zuidelijk Flevoland	JF
"	11	25-2	Heintjesrak- en Broekerpolder Weesp	PSc/RI
"	30	14-3	Hilversum, OV	MH
Kleine Zwaan	117	5-12	Aetsveldse polder	JG
"	± 12	30-1	Blijkpolder N. den Berg, vermoedelijk aldaar geslapen	PL
"	45	28-2	Aetsveldse polder tussen 96 Knobbelzwanen	JG
"	ca 75	11-3	Eempolder-Z	GR/AP
Bergeend	12	3-3	Gooimeer t.h.v. Eukenberg	DJ
Nijlgans	2	5-3	Polder Achteraf Breukelerveen	AV/ND
Wintertaling	4	10-3	Sloot t.Z.v. Boekesteyn 's Graveland	JJ

Krakeend	1 mn + 1 vr	5-2	Vesting Naarden	WK/ESc
"	1 mn	5-3	Egelshoek Hilversum	AV/ND
Smient	± 1200	30-1	Blijkpolder N. den Berg	PL
"	± 4500	5-2	Wijde Blik Kortenhoeft	AV/ND
"	± 1000	22-2	Stichtse Brug (westzijde)	PSc/DV1
"	± 40	25-2	Karnemelksloot Hilversumse Meent	PSc/RI
Pijlstaart	3	22-2	Stichtse Brug (westzijde)	PSc/DV1
"	2	8-3	Dammerkade Ankeveen, OV	PSc
Slobeend	6 mn	8-3	" " "	PSc
Krooneend	1 vr	17-11	(en 2-12) Vestinggracht Naarden	WK
Tafeleend	3	26-1	Lorentzviijver Hilversum	BD/ND
Witoozeend	1 vr	22-2	Vestinggracht Naarden	FM/RBe
Toppereend	9 + 5	2-3	Vecht Nigtevecht	JG
IJseend	1 onv.mn	14-1	Spiegelpolder N. den Berg	WL
Brilduiker	6 vr	27-1	Sluis Weesp	JG
"	4 vr	3-2	Kromslootpark Almere	JBh
"	10 à 15	7-2	Wijde Blik (wak) K'hoef, baltsend	JJ
"	1 vr	26-2	Karnemelksloot Hilversumse Meent	AV/ND
"	2	2-3	Vecht Nigtevecht	JG
"	7	8-3	Vecht t.h.v. Hinderdam	PSc
Nonnetje	4	4-2	Spiegelpolderplas N. den Berg	GR/AP
"	9	26-2	Tienhovens Kanaal Breukelerveen	JJ/AO
"	5	2-3	Vecht Nigtevecht	JG
"	26	5-3	Eemmeer t.h.v. Stichtse Brug	PSc
"	4	8-3	Dammerkade Ankeveen, OV	PSc
Middelste Zaagbek	1 mn + 2 vr	17-1	Spiegelpolder N. den Berg, OV	WL
"	1 vr	3-2	Gooimeer	JBh/PHp
"	1 vr	16-2	Rand Zanddijk Naarderbos dood gev. in ijs, nylonkous aan snavel	AV/ND/BD
"	200	20-2	Oostvaardersdijk (wakken) p. 26-29	FM/RBe
Grote Zaagbek	47	28-2	Fort Uitermeer Weesp	JG
"	7	28-2	Zoutpoortkeetsluis Muiden	JG
"	12	2-3	Vecht Nigtevecht	JG
Visarend	1	5-3	Stichtse Brug Almere	PSc
Rode Wouw	1 v.a.	2-2	Oostelijke Binnenpolder van Tienhoven/omg. Eendenkooi	ER/AN/ea
"	1	tot?	5-3 Oost. Binnenpolder v. Tienh./omg. kooi	JvK
"	1	13-2	Baarn, OV → Groeneveld. De vogel zou al v.a. dec. '84 in deze omgeving aanwezig zijn.	AV/ND/HR
Sperwer	1 vr	15 tot?	26-1 Prinsenstr. H'sum, bijna dagelijks met prooi	JHd/HH
Ruigpootbuizerd	1	6-1	Oostvaardersdijk, Zd. Flevoland	ND/BD
"	1	6-2	Omg. Stichtse Brug, Zd. Flevoland	MH/PH
"	1	7-2	Torenvalkweg Lelystad	JF
Buizerd	8	5-2	Kromme Rade + Lambertzkade kortenhoeft	RH/GH/CBr
Zeearend	1	3-1	Heintjesrak- en Broekerpolder Weesp OV richt. Naardermeer. Reeds 2 dagen in omg. Dammerkade, Ankeveen gezien.	AV/ND
Blauwe Kiekendief	1 mn	27-12	Hollandse Brug/Naarderbos	WL
"	1 mn	29-12	Einde Zuiderzeeweg Gooimeer	DJ
"	1 mn	16-3	Hilversums Wasmeer	JBh/PHp
Slechtvalk	1	20-12	Praamweg Lelystad	ND/BD
"	1 juv	14-1	Bussummerheide	FM/RBe
Smelleken	1	5-1	Eempolder	AG
"	1	19-1	Torenvalkweg Lelystad	FM
Roodpootvalk	2 mn	25-7	Keverdijkse polder Weesp	RA/IK
Patrijs	1	7-1	Blijkpolder N. den Berg	Mhv
"	7	19-1	Houtribsluizen Lelystad	PL
Watteral	1	7-1	(en tot 28-2) Vest westzijde Weesp	RA/IK
"	1	7-1	(en 10 en 11-1) Spiegelpolder N. den Berg	JG
Scholekster	2	22-12	Dammerkade Ankeveen	WL
"	93	9-3	Strandje bij Stichtse Brug	WL
Bontbekplevier	6	5-3	Stichtse Brug	AV/ND
Goudplevier	30	16-12	" " Blik	PSc
"	62	5-3	Egelshoek Kanaaldijk Hilversum	FM/NJN
Bonte Strandloper	3	9-3	Strandje bij Stichtse Brug	AV/ND
Kemphaan	6	16-12	Stichtse Brug	AV/ND
"	4 mn	5-3	Polder Achteraf Breukelerveen	FM/NJN
Zwarte Ruiter	1	5-3	" " "	HR
Tureluur	1	7-1	Spiegelpolder N. den Berg	AV/ND
"	1	9-3	Omgeving Stichtse Brug	WL
Grutto	20	5-3	Polder Achteraf Breukelerveen	AV/ND
Wulp	3	3-3	Gooimeer Naarden, OV	DJ
Houtsnip	1	10-1	Egelshoek omg. woonwagenkamp Hilversum	DJ
"	1	3-3	Eempolder bij Eembrugge	FM
				AV/ND

Watersnip	2	5-3	Eendenkooi Breukelerveen	
Zwartkopmeeuw	1	5-2	Vesting Naarden	WK/ESc
Holenduif	19	5-3	Egelshoek Hilversum	AV/ND
Velduil	1	12-12	Omgeving Stichtse Brug Almere	RH/GH/CBr
"	1	17-2	Maatpolder Eemnes	HH
Bosuil	1 mn	23-1	Begin Utrechtseweg Hilversum	FM
"	1 vr	7-3	Korremof-Herenweg Ankeveen	AV
IJsvogel	1	5-1	(e.v. dagen) Spiegelpolder N. den Berg	WL
"	2	12-1	Ankeveen oost	WL
Draaihals	1	13-10	Hei bij Bluk Laren	MHv
Zwarte Specht	2	18-1	Zanderij Bussum	AG
"	1	27-2	T.O.v. Hengstenberg Hilversum	AKp/FKp
Grote Bonte Specht	min 6	23-2	Gooilust 's Graveland	JBh/PHp
Kleine Bonte Specht	1	6-3	Boekesteijn 's Graveland	AV/ND
" " "	1 vr	14-3	Eendenkooi Breukelerveen	ER
Boomleeuwrik	1	7-3	Zandverstuiving Laarder Wasmeer	AV/ND
"	2	16-3	Laapersveld Hilversum	ND/BD
Grote Pieper	1	13-10	Kromme Rade 's Graveland	MHv
Oeverpieper	2	3-3	T.W.v. Wolfskamer Naarden	DJ
"	1	9-3	Gooimeerdijk bij Huizerpier	AV/ND
Waterpieper	1	26-12	Eempolder-N	WL
"	7	5-3	T.W.v. Eendenkooi Breukelerveen (w.v. 5 tijdelijk in boom van kooi)	AV/ND/HR
Witte Kwikstaart	1	20-1	(en reeds enkele dagen) Prinsenstraat Hilversum	ND/BD
Zwartkop	1	16-11	Tuin Eikbosserweg H'sum	RH/GH/CBr
Tjiftjaf	1	10-3	Oppad 's Graveland	MM
Vuurgoudhaantje	1	2-2	Franse Kampheide Bussum. Tussen 26 Goudhaantjes	ND/BD
"	2	16-3	Hilversums Wasmeer	ND/BD
Roodborsttapuit	1	9-3	Westerheide Hilversum	AV/ND
Kramsvogel	35	18-2	Weiland omg. Naardermeer	ND/BD
Koperwiek	± 75	23-2	Gooilust 's Graveland	JBh/PHp
Grote Lijster	5	26-2	Sportvelden Naarderweg Hilversum	AV/ND
"	6	6-3	Boekesteijn 's Graveland	AV/ND
Baardmannetje	3	6-1	Vogelhut Knardijk	MH/PH
Staartmees	± 20	28-1	Bergse Pad Ankeveen	PSc
Pimpelmees	53	16-3	Hilversums Wasmeer, in één berk	ND/BD
Boomkruiper	min 5	23-2	Gooilust 's Graveland	JBh/PHp
Keep	max 8	7-1	tot 28-2. Eikbosserweg Hilversum	RH/GH/ND/BD
Putter	14	25-2	Bergse Pad Ankeveen	ND/BD
Frater	40	27-1	Stichtse Brug Almere	FM/RBe
"	25	9-3	Gooimeerdijk Huizen	AV/ND
Barmsijs	8	25-2	Bergse Pad Ankeveen	ND/BD
"	12	1-3	Spiegellaan Hilversum	FM/ES
"	2	16-3	Hilversums Wasmeer, zingend	ND/BD
Goudvink	1 pr	24-2	Oud-Naarden	JBh
Spreeuw	ca 20.000	13-3	Omg. Jachthaven Hilversum	JJ/RMm
Notenkraker	4 + 1	28-12	Hertenkamp 4 ex en 't Spant Bussum 1 ex	AG
Roek	6	26-2	Hilversumse Meent	AV/ND

Erratum nr 1 pag 27, de tweede Nonnetjes-regel:

Nonnetje ± 10 vr +.1 mn 15-12 Waterleidingplas Loosdrecht

HR/exc.U

Met dank aan de waarnemers:

RA - R.v.d. Akker	PH - P. Hinterding	RMA - R. v. Maanen
RBe - R. de Beer	RH - R. Heise	RMm - R.J. Mammé
JBh - J.W. Boerhout	RI - R. v. Iperen	AN - A. Noorlander
CBr - Chr. de Bruin	DJ - D.A. Jonkers	NJN - NJN excursie
BD - B. Dwars-v.Achterbergh	JJ - J. de Jonge	AO - A. van Oosten
ND - N. Dwars	AKp - A.Th. Kemper	AP - A. Pluister
JF - J.J. Frieswijk	FKp - F. Kemper-Lambeck	ER - E. Russer
AG - A. Grobbe	IK - I. Karsemeijer	GR - G. Rieken
JG - J.W. v. Galen-Last	JvK - J. v. Kreuningen	HR - H. Russer
GH - G. Heise	WK - W.K. Kraak	ES - E.J. Stroes
HH - H. Hardon	EL - E. Lam	PL - P. Lodewijkx
JHd - J. Hardon-v.Velsen	ESc - E.A.M. Scheltema-Vriesendorp	PSc - P. Schut
Mh - M. Hinterding	WL - W. Leurs	AV - A. Vermeule
PHp - P. Helsper	FM - F. Majoor	DV1 - D. van Vliet
MHv - M. Haverkamp	MM - M. Maas-Geesteranus	

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : H.Hardon, Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn, tel. 02154-18804
Sekretaris :
Penningmeester : L.Mudde, Slauerhoffstraat 6, 1382 RR Weesp, tel. 02940-11683
VWG het Gooi : Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

Kontaktpersonen

Avifauna : A.P.Vermeule, Gr.Wichmanstraat 40, 1222 BR H'sum, tel. 035-857492
Eempolders : R.A.Kole, Tore Valk 22, 3752 SK Bunschoten, tel. 03499-82303
Nestkasten : J.Mekel, Siriusstraat 23, 1223 AL H'sum, tel. 035-858955
H.W.de Soete, G.v.Amstelstraat 410, 1216 CC H'sum, tel. 035-10834
Propaganda : H.W.de Soete, zie boven
Vogelcursus ; F.v.Klaveren, Berkenhof 3, 1241 VP Kortenhoef, tel. 035-61426
contr. Vogelwet: R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, 1244 PJ Ankeveen, tel. 035-62641
Korhaan : A.Stoker, Gabriëlgaarde 42, 1241 AM Kortenhoef, tel. 035-62478
Vogelasyl : B.v.Ingen, J.v.Schimmelstraat 6, 1411 VS Naarden, tel.02159-45658
Excursies : J.J.M.Hardon-v.Velsen, Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn,
tel. 02154-18804

Inzenden waarnemingskaartjes

J. de Jonge, Van Brakelllaan 26, 1215 PJ Hilversum

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G.Moolenbeek
Bussum/Naarden: L.Reddingius, Gr.W.de Oudelaan 22, 1412 AV Naarden, tel.02159-42508
Hilversum : J. de Jonge

Contributie : f 20.- per jaar, huisgenootlid f 7.50, Vogeljaar f 17.60

Gironummer : 2529179 t.n.v. penn. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Slauerhoffstraat 6, 1382 RR Weesp